

Regeringen

Regeringsbeslut

III 1
1 bilaga

2019-03-07
N2018/05354/TIF

Näringsdepartementet

Axel och Susanne Holtås
Flackarps Skolväg 100
245 61 Staffanstorp

m.fl.

Överklaganden av Trafikverkets beslut om fastställelse av järnvägsplan för ombyggnad av Södra Stambanan, fyra spår Lund–Flackarp, Lunds och Staffanstorps kommuner, Skåne län

Regeringens beslut

Regeringen tar inte upp överklagandet från Tobbe Ekberg, Sven Thore Holm, Annika Mc Clintock och Magnus Jannert till prövning.

Regeringen avslår överklagandena från Axel och Susanne Holtås samt Föreningen Vid Spåret.

Ärendet

Trafikverket fattade den 18 september 2018 det beslut som, exklusive dess bilagor, framgår av *bilagan*.

Beslutet har överklagats av Axel och Susanne Holtås, Föreningen Vid Spåret samt i en gemensam skrivelse av fastighetsägarna Tobbe Ekberg, Sven Thore Holm, Annika Mc Clintock och Magnus Jannert. I denna skrivelse anges att fastighetsägarna Åke Olson och Lars Wesén avses inkomma med underskrift separat. Åke Olson har i skrivelse 19 november 2018 meddelat att han inte överklagar Trafikverkets beslut.

Axel och Susanne Holtås anger att grunden till överklagandet är att inga bullerreducerande åtgärder planeras för bron och fastigheterna söder om Höje å. De anför vidare bl.a. följande. Deras fastighet har konstaterats ligga inom det högst drabbade bullerområdet. Trafikverkets beslutsunderlag innehåller en mängd felaktigheter i bullerhänseende och de kräver därför bl.a. att Trafikverket ska arrangera ett möte med en oberoende

bullerspecialist och fastighetsägarna, presentera olika bullerreducerande alternativ i anslutning till banvallen och genomföra bullerreducerande åtgärder söder om Höje ån och på bron.

Föreningen Vid Spåret anför bl.a. att hela sträckan genom Lund bör beaktas ur ett samhällsekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Sträckan Flackarp–Lund/Ringvägen bör lämpligtvis samordnas, i ett tunnelalternativ, tillsammans med sträckan Lund/Ringvägen–Hässleholm.

Trafikverket har yttrat sig över överklagandena den 1 november 2018 och anfört bl.a. följande. En lång och hög spårnära skärm för Axel och Susanne Holtås fastighet har utretts men ansetts ekonomiskt orimlig i förhållande till bullerreduktionen. Riktvärdena för buller inomhus överskrids inte. Fastigheten ska erbjudas bullerskydd för en uteplats. Den åtgärd som föreslås måste även accepteras av fastighetsägarna. Utformningen av järnvägen i övriga Lund omfattas inte av den aktuella järnvägsplanen.

Ytterligare en skrivelse har därefter inkommit från Sven Thore Holm. Föreningen Vid Spåret har kommit in med kompletterande information i form av medlemsförteckning, stadgar samt utdrag ur styrelseprotokoll. Vidare har en skrivelse från fastighetsägarna och Elisabeth Johnson genom Tobbe Ekberg inkommit.

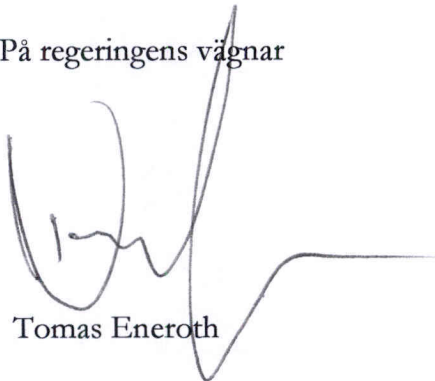
Skälen för regeringens beslut

Lars Wesén har trots uppmaning inte hörts av. Han kan därför inte anses ha överklagat beslutet.

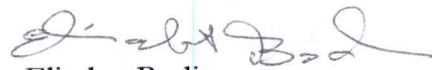
Tobbe Ekberg, Sven Thore Holm, Annika Mc Clintock och Magnus Jannert har inte visat att de kan anses vara berörda av de åtgärder som föreslås i den nu aktuella järnvägsplanen på ett sådant sätt att de har rätt att överklaga Trafikverkets beslut. Deras överklagande bör därför inte tas upp till prövning.

Det har inte framkommit något som föranleder regeringen att göra någon annan bedömning än den som Trafikverket har gjort i det överklagade beslutet. Överklagandena från Axel och Susanne Holtås samt Förening Vid Spåret bör därför avslås.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Elisabet Bodin

Likalydande till

Föreningen Vid Spåret, Tobbe Ekberg, Svanevägen 3, 222 29 Lund
Tobbe Ekberg, Svanevägen 3, 222 29 Lund
Sven Thore Holm, Västergatan 15, 222 29 Lund
Annika Mc Clintock, Västergatan 17, 222 29 Lund
Magnus Jannert, Nygatan 26, 222 29 Lund

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Kulturdepartementet/KL
Miljö- och energidepartementet/ME
Näringsdepartementet/SPN
Trafikverket (+ prövade handlingar TRV 2018/56117)
Trafikverket Region Syd
Länsstyrelsen i Skåne län
Lunds kommun
Staffanstorps kommun
Elisabet Johnson, Västergatan 15, 222 29 Lund
Åke Olsson, Bangatan 8, 222 21 Lund
Lars Wesén, Grönegatan 16, 222 24 Lund

Trafikverket Region Syd

Fastställelse av järnvägsplan för ombyggnad av Södra Stambanan, fyra spår Lund – Flackarp, Lunds och Staffanstorps kommuner, Skåne län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 2 kap. 15 § lagen (1995:1649) om byggande av järnväg att fastställa järnvägsplanen för ombyggnad av Södra Stambanan, fyra spår Lund – Flackarp, i Lunds och Staffanstorps kommuner.

Fastställelsen gäller plankartorna med status fastställelsehandling, betecknade LUFLP-01-101-603-001 - LUFLP-01-101-603-005, LUFLP-01-101-603-005a, LUFLP-01-101-603-005b, LUFLP-01-101-604-006, LUFLP-01-101-604-006a, LUFLP-01-101-604-006b, LUFLP-01-101-604-007 och LUFLP-01-101-605-008, daterade 2018-04-20.

Järnvägsanläggningen ska dessutom utformas i huvudsak så som den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i övrigt. Detta gäller exempelvis intentionerna i gestaltungsprogrammet.

Sökande

Trafikverket Region Syd.

Den sökandes beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade järnvägen

Södra Stambanan byggs om till fyra spår mellan Flackarp (norr om Hjärup) och Lund (Ringvägen). Ombyggnaden omfattar en sträcka på cirka tre kilometer. De nya spåren byggs väster om de befintliga. De befintliga spåren rustas upp. De nya spåren byggs först och trafiken flyttas över dit. Därefter åtgärdas de befintliga spåren. Spårparen byggs med redundans – störningar på ett spårpar påverkar inte det andra. Bullerskydd i form av spårnära skärmar samt i vissa fall fastighetsnära åtgärder genomförs och innebär att bullerstörningarna minskar jämfört med dagens läge samt klarar riktvärdena för prognosåret. I Klostergården byggs en ny station för lokaltåg. Vid stationen byggs även en ny järnvägsbro för gång- och cykeltrafik. Den befintliga gång- och cykelpassagen tas bort. Nya broar byggs även över Höje å och väg 108 bredvid de befintliga broarna. Den ombyggda järnvägsanläggningen kräver även nya teknikhus och servicevägar. Dessutom monteras stängsel.

Mark som kommer att tas i anspråk

Mark och särskilda rättigheter som belastar marken kommer att tas i anspråk för järnvägen på det sätt som redovisas på plankartorna.

Sammanlagt kommer cirka 7 hektar mark att tas i anspråk med äganderätt. Arealen utgörs främst av jordbruksmark. Cirka 1 hektar mark kommer att tas i anspråk med servitutsrätt.

Cirka 10 hektar mark som behövs för att bygga järnvägen får tas i anspråk under en viss tid (tillfällig nyttjanderätt). Nyttjanderätten gäller under den tid som anges på plankartan.

Buller

För bullret är godstrafiken dimensionerande. Huvuddelen av de bullerstörda fastigheterna ligger inne i Lund och skyddas genom spårnära bullerskärmar. Dessutom erbjuds vissa fastigheter kompletterande bullerskydd för uteplats. Fastigheterna Flackarp 2:10, 2:11, 7:3, 9:26 16:1 och 16:3 ligger utanför Lund och erbjuds enbart fastighetsnära bullerskydd. Förskolan på fastigheten Väderleken 1 skyddas av en spårnära skärm samt med en fastighetsnära skärm runt en del av skolgården.

Kommunala planer

För det berörda området gäller de kommunala översiktsplanerna i Lunds och Staffanstorps kommuner samt flera detaljplaner i Lunds kommun (se tabell 7 i planbeskrivningen). Ombyggnaden av järnvägen strider mot flera av detaljplanerna i Lunds kommun. Avvikelserna mot detaljplanerna utgörs exempelvis av att mark som är planlagd som parkering tas i anspråk som järnvägsmark. Lunds kommun kommer därför att anta en ny detaljplan som reglerar järnvägsombyggnaden. Järnväg får inte byggas i strid mot detaljplan. Den nya järnvägen strider även i viss mån mot översiktsplanen för Lunds kommun då en station i Klostergården inte finns med i översiktsplanen. Ny översiktsplan beräknas bli antagen hösten 2018.

Natura 2000, riksintressen, annan reglering av markanvändningen och miljö kvalitetsnormer

Inget Natura 2000-område berörs.

Höje å är av riksintresse för friluftslivet.

Höje å (SE616862-134337) samt grundvattenförekomsterna SV Skånes kalkberg (SE615989-133409), Skrivkritan (SE618114-133478) och Alnarpsströmmen (SE616671-133801) är vattenförekomster för vilka det finns fastställda miljö kvalitetsnormer.

Rosenlök och klintsnyltrot finns vid Höje å och är fridlysta samt omfattas av artsskyddsförordningen. Om projektet riskerar att påverka förutsättningarna för bestånden kommer dispens att sökas.

Projektets aktualitet

Kostnaden för projektet har beräknats till cirka 1 miljard kronor i prisnivå 2017. Finansiering sker med medel ur den nationella planen. Byggstart planeras ske tidigast 2020.

Andra utredningar och beslut

Planläggningen enligt lagen om byggande av järnväg har föregåtts av en åtgärdsvalsstudie. Tidigare har även andra lösningar studerats och avfärdats, exempelvis att helt eller delvis förlägga järnvägen i tunnel under Lund. Beslutet att avsluta fyrspåret vid Södra Ringvägen har föregåtts av "PM Beslutsunderlag för

avslut fyrspår i Lund, 2017". Länsstyrelsen i Skåne län har beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den sökandes handläggning av järnvägsplanen

Under planarbetet har den sökande genomfört samråd och kungjort planförslaget med miljökonsekvensbeskrivning och övrigt underlag och låtit det granskas. Vid granskningen kom det in 26 yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om:

- buller/bullerskydd,
- omgivningspåverkan från den nya stationen i Klostergården,
- projektets påverkan på framtida exploateringar,
- återställning av jordbruksmark efter tillfälligt nyttjande,
- möjligheterna att ansluta en eventuell framtida höghastighetsjärnväg,
- partikelnivåer/luftföroreningar.

Efter granskningen har den sökande ändrat järnvägsplanen. Dels har tillfällig nyttjanderätt justerats på ett ställe, dels har redaktionella ändringar gjorts. Ändringarna redovisas i en särskild handling. Nya samråd har skett med dem som berörs av ändringarna. Inga synpunkter kom in.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Skåne län har tillstyrkt att järnvägsplanen fastställs.

Trafikverkets handläggning och skäl

Trafikverkets kommentarer till synpunkter vid granskningen

Den sökande har sammanfattat och kommenterat de synpunkter som kom in vid granskningen i ett granskningsutlåtande. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Kompletteringar under fastställelseprövningen

Trafikverket har begärt kompletterande redovisning av bullerskyddsåtgärderna för utomhusmiljön på fastigheterna Väderleken 1 (förskola) och Nordanvinden 1 (skola). I järnvägsplanen anges att fastighetsnära åtgärder för utomhusmiljön ska studeras i ett senare skede. Åtgärder som krävs för att nå riktvärdena för buller ska dock alltid redovisas i järnvägsplanen och fastställas. Projektet har svarat och åtgärderna ingår numera i järnvägsplanen. Väderleken 1 skyddas med en kompletterande fastighetsnära skärm. Nordanvinden 1 behöver inga ytterligare åtgärder.

Kommunicering under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under granskningen har fått se det som senare har tillkommit i ärendet och som har betydelse för ärendets prövning. De har också fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Under denna kommunikering kom det in tre yttranden, varav två med synpunkter. Yttrandena återges sammanfattningsvis nedan, med Trafikverkets kommentar.

Flextrus AB och Å & R Carton Lund AB, genom ombud Advokatfirman Delphi. Järnvägsplanen tar inte hänsyn till bolagens verksamheter och har inte heller i tillräcklig utsträckning utrett vilken påverkan som uppstår. Exempelvis anges att Åkerlunds & Rausing's väg kommer att stängas av tidvis – vilket är mycket svårförenligt med bolagens verksamhet.

Trafikverkets kommentar. Trafikverket har låtit projektet ta fram ett svar med förtydliganden, vilket ombudet och bolagen har fått ta del av. Verksamheterna berörs av byggnationerna och kan exempelvis störas av byggtrafiken. Byggtrafikens inverkan på den totala trafikmängden är liten eftersom det idag är upp till 4800 fordon per dygn på gatan. På grund av att den nya järnvägsbron byggs från väster är även Trafikverket beroende av att Åkerlunds & Rausings väg hålls öppen för trafik. Eventuella nödvändiga avstängningar kommer att hanteras i samråd med de berörda verksamheterna. Grundvattensänkningen bedöms inte medföra påverkan på några byggnader och den permanenta sänkningen blir endast marginellt större än den befintliga. Grundvattennivån och risken för påverkan på exempelvis Lyckebacken 5 övervakas under byggskedet.

Föreningen "Vid Spåret". En järnvägstunnel under Lund förespråkas, redan från Höje å. Om ingen tunnel byggs måste kommunen ges rätt att bygga över järnvägen. Det ökade antalet tåg kommer även att medföra högre risk för olyckor, mer buller och ökade partikelhalter. När ytterligare utbyggnader av järnvägen blir aktuella efterfrågas även.

Trafikverkets kommentar. Den valda lösningen med fortsatt ytläge för järnvägen fram till Klostergård har bedömts som mest ändamålsenlig. Järnvägsplanen har även tagits fram i samarbete med Lunds kommun. Järnvägens utformning genom Lund utreds bland annat inom projektet med nya (eventuella) höghastighetsjärnvägar. Olycksrisken ökar något men inte mer än marginellt. Antalet godståg förväntas inte öka med anledning av ombyggnaden. Bullerskyddsåtgärder vidtas med den framtida trafikens storlek som dimensionerande vilket innebär att bullerstörningarna minskar markant inledningsvis och att riktvärdena klaras även med maximal trafikmängd. Gränsvärden för partiklar överskrids inte. Den utbyggda järnvägens kapacitet räcker för den överskådliga framtiden. Ytterligare spår planeras inte. En eventuell framtida överbyggnad av järnvägen måste prövas separat. I nuläget finns inga sådana planer.

Skäl

Den befintliga järnvägen mellan Lund och Arlöv har kapacitetsbrister och är inte tillräckligt robust. Delen Flackarp – Arlöv kommer att börja byggas ut till fyra spår under 2018. Delen Lund – Flackarp omfattas av den nu aktuella järnvägsplanen. I princip byggs en ny dubbelspårig järnväg parallellt med den befintliga. Det skapar en avsevärt mer robust anläggning då spårparen fungerar oberoende av varandra. Det minskar även påverkan på landskapsbilden. Den utbyggda järnvägen tar brukningsvärd jordbruksmark av högsta klass i anspråk. Anläggningen har dock anpassats för att medföra minsta möjliga intrång. Bedömningen är att fördelarna med den ombyggda järnvägen väger tyngre än behovet av att bevara jordbruksmarken.

Detaljplaner och översiktsplan

Järnväg får inte byggas i strid mot detaljplan. För att en järnvägsplan ska kunna fastställas, trots att ombyggnaden strider mot detaljplan, måste det vara tillräckligt sannolikt att projektet kommer att kunna genomföras. De avvikelser från gällande detaljplaner som järnvägsplanens åtgärder innebär är inte omfattande eller kontroversiella. Den nya stationen i Klostergården kräver dock en detaljplan. Lunds kommun har för avsikt att anta en ny detaljplan under hösten 2018. Detaljplanen är för närvarande i granskningsskedet. Eftersom byggstart för järnvägsombyggnaden är beräknad till 2020 kommer detaljplanen att hinna antas och få laga kraft, även med hänsyn till eventuell överprövning, innan järnvägen ska byggas om. Det är därför möjligt att fastställa järnvägsplanen, trots att den planerade järnvägen i nuläget strider mot flera detaljplaner.

Den nya stationen i Klostergården finns inte med i översiktsplanen för Lunds kommun. Kommunen arbetar med att ta fram en ny översiktsplan med planerat antagning under hösten 2018. Även översiktsplanen kommer därför att hinna antas innan järnvägsplanen ska genomföras.

Påverkan på riksintressen

När järnvägen är färdigbyggd så finns ingen beaktansvärd ytterligare påverkan på området kring Höje å. Under byggtiden kan dock tillgängligheten minska i perioder när den nya bron byggs. Eftersom riksintresset inte inkluderar att området ska vara ostört eller ha låg ljudnivå saknas anledning att ordna bullerskyddsåtgärder på broarna. Sådana åtgärder är även komplicerade att genomföra, om någon effekt ska vara möjlig. Befintligt och framtida buller skadar inte riksintresset.

Buller

Bullerskyddsåtgärderna utgörs av spårnära åtgärder inne i Lund, med kompletterande fastighetsnära åtgärder, samt enbart fastighetsnära åtgärder på sträckan utanför Lund. Sammantaget så minskar bullret jämfört med idag eftersom åtgärder görs för att nå riktvärdena för väsentlig ombyggnad vilket innebär betydligt lägre nivåer än de som gäller för befintlig miljö. Projektets argumentation till varför spårnära åtgärder inte är rimliga för fastigheterna utanför Lund är godtagbar. Även i stora projekt är det orimligt att vidta alltför kostsamma spårnära bullerskyddsåtgärder för enstaka bostadshus. Riktvärdena (inomhus) klaras med enbart fastighetsnära åtgärder samt skyddade uteplatser där sådana behövs.

Elektromagnetiska fält

Trafikverket tillämpar en försiktighetsprincip (enligt miljöbalken) som innebär ett gränsvärde på 0,4 mikrottesla för elektromagnetiska fält. Beräkningarna i projektet visar att inga bostadshus, arbetsplatser eller skolor/förskolor kommer att utsättas för elektromagnetiska fält med en flödestäthet över riktvärdet.

Miljökvalitetsnormer

Trafikverket bedömer att projektet inte medför att miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Projektet kommer inte heller att försvåra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna de berörda vattenförekomsterna.

Övriga miljökvalitetsnormer bedöms inte vara aktuella.

Trafikverkets samlade bedömning

Trafikverket bedömer att en utbyggnad enligt järnvägsplanen är motiverad och har tillräcklig aktualitet. Järnvägsplanen har handlagts i enlighet med reglerna i lagen och förordningen om byggande av järnväg.

Utbyggnaden medför att järnvägens kapacitet ökar och robustheten förbättras. Intrången på jordbruksmark minimeras. Det innebär att järnvägen får ett lämpligt läge och utförande. Ändamålet med järnvägen nås med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad. Järnvägsanläggningen är förenlig med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljökvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser.

De fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda när den sökande får ta mark och särskilda rättigheter i anspråk. Det behov och den omfattning av tillfällig nyttjanderätt som har redovisats i järnvägsplanen är skäligt.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att järnvägsplanens utformning omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Ärendenummer
TRV 2018/56117

BESLUT

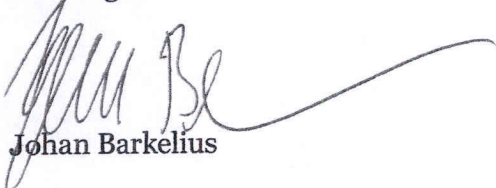
Sidor
6(6)

Dokumentdatum
2018-09-18

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen, se bilaga.

Beslutande i detta ärende har varit expeditionschefen Johan Barkelius med Anders Stoor som föredragande.

Johan Barkelius

Anders Stoor

Bilagor

1. Anvisning "Hur man överklagar"
2. Allmänna upplysningar – fastställd järnvägsplan

Kopia till:

Länsstyrelsen i Skåne län
Lantmäterimyndigheten, Skåne län (efter laga kraft)
Den kommunala lantmäterimyndigheten i Lunds kommun (efter laga kraft)
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Skåne län
Regionförbundet i Skåne län
Lunds kommun
Staffanstorps kommun
Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets fastighetsförteckning
Övriga som yttrat sig skriftligen under granskningen